

Sygn. akt II ZO 28/22

POSTANOWIENIE

Dnia 29 listopada 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Siwek

w sprawie nałożenia na świadka E. S. kary pieniężnej
po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej
na posiedzeniu w dniu 29 listopada 2022 r.

zażalenia pełnomocnika E. S.

na postanowienie Sądu Dyscyplinarnego przy Sądzie Apelacyjnym w Warszawie
z dnia 6 kwietnia 2020 r., sygn. akt ASDo 5/20,
na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. w zw. z art. 128 u.s.p.

p o s t a n o w i ł

utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Rzecznik Dyscyplinarny Sędziów Sądów Powszechnych postanowieniem z dnia 4 marca 2020 r. zwrócił się do Sądu Dyscyplinarnego przy Sądzie Apelacyjnym w Warszawie z wnioskiem o nałożenie kary pieniężnej w wysokości 3 000 zł na świadka E. S., która bez należytego usprawiedliwienia nie stawiała się na wezwanie.

Sąd Dyscyplinarny przy Sądzie Apelacyjnym w Warszawie postanowieniem z dnia 6 kwietnia 2020 r., sygn. akt ASDo 5/20, na podstawie art. 114a § 1 i 2 u.s.p. postanowił nałożyć na świadka E. S. karę pieniężną w wysokości 500 zł, uznając, że kara w tej wysokości będzie wystarczająca dla realizacji celów procesowych.

Zażalenie na to postanowienie wniosła pełnomocnik świadka E. S., zaskarżając je w całości i zarzucając naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na wynik sprawy i skutkowało bezpodstawnym nałożeniem na świadka kary pieniężnej w wysokości 500,00 zł, to jest art. 7 k.p.k., art. 9 § 1 i 2 k.p.k., art.

97 k.p.k. przez oparcie ustaleń wyłącznie na podstawie cząstkowych informacji uzyskanych od Rzecznika Dyscyplinarnego, nieprzeprowadzenie czynności wyjaśniających, w szczególności, że pismo pełnomocnika świadka odnosiło się do niemożności uczestniczenia świadka w czynnościach w dniu 9 marca 2020 r., tym samym pełnomocnik w swoim piśmie podnosił argumenty relewantne tylko dla tej daty, jak również w sytuacji, kiedy ani świadek, ani pełnomocnik nie posiadali żadnych informacji o żadnych innych przesłuchaniach w sprawach dyscyplinarnych jak przesłuchanie w dniu 4 marca 2020 r.

Na podstawie tak skonstruowanego zarzuty, skarżąca wniosła o:

1. uchylenie zaskarżonego postanowienia;
2. przeprowadzenie dowodu z wydruków załączonych do niniejszego pisma na potwierdzenie faktu stałego nękania świadka przez sędziów faktycznie organizujących hejt w Internecie, co skutkowało załamaniem nerwowym świadka, nękanie to trwa do dzisiaj i przybiera coraz ostrzejsze formy, zaś prokuratura prowadzi postępowanie przygotowawcze w sprawie tego nękania w sposób opieszły.

Ponadto wniosła o:

1. przedstawienie informacji, który z rzeczników dyscyplinarnych złożył wniosek o nałożenie na świadka grzywny, co jest istotne w sytuacji, w której część materiałów pochodzących od świadka może dotyczyć rzecznika wnioskującego o nałożenie kary dyscyplinarnej na świadka, jak również w sytuacji, w której pełnomocnik świadka pozostaje w konflikcie z częścią rzeczników dyscyplinarnych;
2. przedstawienie informacji, kto udzielił portalowi [...] informacji o danych wrażliwych świadka E. S. prasie, przez co informacja o hospitalizacji świadka, będąca danymi wrażliwymi, została publicznie ujawniona, w związku z czym świadek zamierza podjąć właściwe kroki prawne w tym zakresie. Załączyła informacje z tego portalu, które są nieprawdziwe i stanowią próbę uwiarygodnienia przez autora – W. B. też, jakoby sędziowie organizujący hejt w Internecie nie mieli z nim nic wspólnego;

3. przedstawienie informacji, kto oraz pod jakim adresem odebrał wezwanie dla świadka.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie nie jest zasadne.

Zgodnie z art. 177 § 1 k.p.k. w zw. z art. 128 u.s.p., każda osoba wezwana w charakterze świadka ma obowiązek stawić się i złożyć zeznania. Usprawiedliwienie niestawiennictwa na wezwanie może nastąpić w trybie art. 117 § 2a k.p.k., zgodnie z którym usprawiedliwienie niestawiennictwa z powodu choroby oskarżonych, świadków, obrońców, pełnomocników i innych uczestników postępowania, których obecność była obowiązkowa lub którzy wnosili o dopuszczenie do czynności, będąc uprawnionymi do wzięcia w niej udziału, wymaga przedstawienia zaświadczenia potwierdzającego niemożność stawienia się na wezwanie lub zawiadomienie organu prowadzącego postępowanie, wystawionego przez lekarza sądowego. Sankcja, a zarazem środek wymuszający związany z nieusprawiedliwionym niestawiennictwem na wezwanie rzecznika dyscyplinarnego została natomiast określona w art. 114a § 1 u.s.p. Z przepisu tego wynika, że nienależycie usprawiedliwione niestawiennictwo może skutkować nałożeniem na świadka kary pieniężnej w wysokości do 3 000 zł.

Z materiału dowodowego znajdującego się w aktach sprawy wynika, że świadek E. S. została prawidłowo wezwana na dzień 4 marca 2020 r., kiedy miało mieć miejsce jej przesłuchanie. Pismo pełnomocnika świadka pochodzące z dnia 8 marca 2020 r. powiadamiające Rzecznika Dyscyplinarnego o niemożności stawienia się świadka na przesłuchanie oraz jej przebywanie w szpitalu zostało złożone po upływie terminu przesłuchania. Z pismem tym nie były związane żadne dowody, choćby w postaci dokumentacji medycznej, które usprawiedliwiłyby niestawiennictwo świadka na wyznaczonym przez Rzecznika terminie, a nawet w dniu 9 marca 2020 r., kiedy to świadek miałaby przebywać w szpitalu, co zresztą jest obojętne z punktu widzenia planowanej daty przesłuchania.

Podniesiony w zażaleniu zarzut dotyczący postępowania przed Sądem Dyscyplinarnym przy Sądzie Apelacyjny w Warszawie jest więc zupełnie chybiony.

W zakresie kognicji tego Sądu, co wynika z powołanych wyżej przepisów, pozostawała jedynie kwestia ustalenia faktu prawidłowego wezwania świadka na termin przesłuchania, co wynika ze zwrotnego poświadczenia odbioru wezwania z k. 5 akt ASDo 5/20. To, że świadek była świadoma istniejącego obowiązku wynika z wydruku postu z mediów społecznościowych (k. 6), pomimo że do doręczenia wezwania doszło w sposób zastępczy. We wskazanym poście zostało zamieszczone wezwanie świadka na przesłuchanie, co wskazuje, że świadek musiała zapoznać się z jego treścią, a więc że osoba, której wezwanie doręczono w sposób bezpośredni korespondencją świadkowi przekazała. Z wymienionych okoliczności wynika zatem, że nie było podstaw do prowadzenia przez Sąd I instancji szczególnych czynności wyjaśniających, ukierunkowanych na ustalenie faktu doręczenia wezwania, gdyż do ustalenia tego faktu były podstawy. Równie niepodlegającą wątpliwości kwestią jest to, że przed planowaną czynnością nie doszło do usprawiedliwienia nieobecności przez świadka, a oczywiste jest w świetle art. 117 § 2a k.p.k., że usprawiedliwienie takie powinno mieć miejsce właśnie wtedy. Zważywszy na fakt, że o nałożeniu kary pieniężnej w świetle art. 114 § 1 i 2 k.p.k. decyduje sąd na wniosek rzecznika dyscyplinarnego, a postępowanie w przedmiocie wniosku zajmuje pewien czas, można nawet przyjąć, że usprawiedliwienie nieobecności świadka na terminie przesłuchania mogłoby nastąpić także po planowanym nim, co zarazem mogło powstrzymać rzecznika przed wystąpieniem z wnioskiem do sądu, a gdyby taki został złożony, wpłynąć na decyzję sądu. Rzecz jednak w tym, że nic takiego nie miało miejsca, gdyż jak już wyżej wskazano, nawet po upływie planowanego terminu przesłuchania świadka nie doszło do usprawiedliwienia nieobecności w trybie przewidzianym w Kodeksie postępowania karnego – takiego usprawiedliwienia nie mogą zastąpić żadne oświadczenia pełnomocnika. Nie sposób również zakwestionować celowości nałożenia kary pieniężnej przez Sąd Dyscyplinarny, skoro zeznania świadka są podstawowym dowodem, jaki należy uzyskać i przeprowadzić w postępowaniu prowadzonym obecnie przez rzecznika dyscyplinarnego. Przedstawione łącznie z zażaleniem wydruki nie miały znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

Co do zwartych w zażaleniu wniosków należy stwierdzić, że postępowanie zażaleniowe nie jest forum do uzyskiwania przez pełnomocnika informacji od Sądu

Najwyższego, dotyczących okoliczności w istocie pozaprocesowych, zdarzeń prasowych, nie związanych zatem z konkretnym postępowaniem, tj. postępowaniem zażaleniowym. W kompetencji Sądu Najwyższego pozostaje jedynie rozpoznanie zażalenia, co wynika z art. 114a § 3 u.s.p.

Z tych względów należało orzec jak w sentencji.

I.n

at